

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 8. Quem fructum conferat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

hoc sacrificium est opus praestantissimum, maxime idoneum ad inclinandam diuinam voluntatē, & adiungitur orationi, vt patet ex vsu Ecclesiae: ergo est impetratorium beneficiorum Dei. Quia imo, praeter ceteras causas, ob hanc etiam dicitur videtur institutum à Christo, vt per illud possemus omnia opportuna ad salutem impetrare. Cuius signum est, quod in persona sua offerri voluit, idque eum representatione sacrificij crucis, quò diuinam voluntatē magis moueremus. Hinc videmus Ecclesiam per ministrum suum in oblatione petere varia beneficia à Deo, pro viuīs & defunctis, spiritalia, & temporalia. Nam hoc sacrificium ratione suā excellentiā, & principalis offerentis, & mysticā significationis, est maxime idoneum ad impetrandum, quod petitur. Hanc autem vim habet sacrificium, non solum quatenus est actio ministri, sed etiam quatenus est actio Christi, cuius statui non repugnat, vt nobis aliquid impetret, eum etiam nunc pro nobis impellet. Item quatenus est sacrificium Ecclesiae.

Quartus modus est, quo fructum confert Ex opere operato: Quem modum admittunt passim omnes Doctores, & recentiores, qui scribunt contra haereticos.

Probatur Primò, Ex Scriptura, Matth. 26. vers. 28. *Hic est Sanguis meus noui testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum:* quod intelligendum esse de effusione mystica, colligitur ex Luca: ergo hoc sacrificium habet annexam promissionem remissionis peccatorum: ergo confert eam ex vi promissionis diuinae; & consequenter ex opere operato. Conferre enim ex opere operato, nihil est aliud, quàm conferre, ex vi operis externi: quæ vis nihil est aliud, quàm institutio, seu promissio diuina ipsi operi annexa.

Probatur Secundò, Ex Concilio Trident. sess. 22. cap. 1. vbi ait, *Hoc sacrificium Eucharistiae esse à Domino institutum, vt per hoc sacrificij crucis virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur peccatorum, applicaretur:* Atqui hæc applicatio cum fiat ex vi institutionis Christi, necesse est, vt fiat ex opere operato. Confirmatur; quia si solum fieret per modum impetrationis, aut ex opere operantis, id est, deuotione offerentis, non aliter fieret, quàm per sacrificium veteris legis; ac proinde hoc sacrificium in modo applicandi fructum crucis, nihil haberet peculiare.

Probatur Tertiò, Ratione. Primò, Quia hoc sacrificium habet effectum aliquem infallibilem, qui nullo modo pendet à bonitate ministri, vt habet communis Ecclesiae sensus, qui effectus non crescit ex deuotione ministri, sicut nec effectus Sacramentorum: ergo confert illum ex opere operato. Patet consequentia; nam id, quod infallibiliter confertur per opus externum, & nullo modo pendet à bonitate ministri, necessariò pendet ex vi promissionis diuinae ipsi operi annexa: quod est pendere ex opere operato. Secundò, Quia Sacramenta nouæ legis conferunt aliquem effectum ex opere operato: ergo oportuit, vt sacrificium nouæ legis simili modo aliquem effectum sibi conuenientem conferret. Patet consequentia; tum quia ratio sacrificij est dignior: tum quia id postulabat excellentia nouæ legis. Et confirmatur; quia, si sacrificia veteris legis vim habebant ad tollendas immunditias carnis legales, & quaedam irregularitates, vt colligitur ad

Hebr. 9. tur negabimus hoc sacrificium simili modo habere vim ad tollendas immunditias conscientiae? Praesertim cum sit actio Christi, vt principalis offerentis, ac proinde sit actio per se viuā, maxime idonea ad talem modum operandi.

DVBIVM VIII.

Quem fructum conferat?

Respondeo & Dico Primò, Per modum impetrationis confert auxilium praeueniens, tum sufficiens, tum efficax; ac proinde contritionem, remissionem peccati mortalis; & iustificationem; remissionem culparum venialium, & poenarum temporalium; denique varia beneficia temporalia. Est certa.

Probatur Primò, Ex vsu Ecclesiae: quia hæc omnia petuntur in oblatione huius sacrificij: sentit ergo Ecclesia hoc sacrificium ad omnia ista impetranda valere.

Probatur Secundò, Hoc sacrificium valet ad omnia, ad quæ valet oratio: nam quatenus proficiscitur ex intentione impetrandi, est realis quædam oratio, multò efficacior ad flectendū Deum, quàm oratio verbalis.

Aduertendum autem, Impetrari hæc bona, non solum quando minister est in statu gratiæ, sed etiam quando est in peccato, & nihil sua deuotione confert. Ratio est; Quia non offert hoc sacrificium, vt persona priuata, sed vt representat Ecclesiam tanquam Legatus Ecclesiae, quæ Deo est charissima: imò, vt representat ipsum Christum; nam in persona Christi offert. Itaque Deus in ipso non tam respicit qualis ipse sit fide & sanctitate, sed qualis ille, cuius ipse munere fungitur, cuiusque personam ipse sustinet & representat. Sicut Rex, ad quem mittitur Legatus à filio, vel à Republica, non respicit merita & conditiones Legati; sed eius, cuius ille personam sustinet, & muneris quod eius nomine offertur. Idem dicendum de orationibus ministrorum Ecclesiae, quas nomine Ecclesiae faciunt: habent enim vim impetrandi, etiam si minister malus sit, cum in persona Ecclesiae fiant, quæ Deo est charissima; alioqui Ecclesie non esset satis consultum, cum plurimi ex eius ministris sint peccatores. Iuuat tamen multū ad impetrandum per hoc sacrificium, Ministri sanctitas, & Ecclesiae orationes; sicut Legatus, qui priuatim Regi charissimus est, facilius impetrat: nam priuata illa amicitia, cooperatur ad animum Regis inclinandum.

Hinc sequitur Primò, Missam boni Sacerdotis, non solum ratione orationū Ecclesiae esse meliorem Missa peccatoris, sed etiam ratione ipsius oblationis, seu sacrificij, quatenus hæc est aliquo modo efficacior ad impetrandum, dum procedit ab offerente etiam priuatim amico.

Sequitur Secundò, Quò plures in Ecclesia sunt sanctitate eminentes, eò maiorem vim impetrandi habere orationes & sacrificia, quæ nomine Ecclesiae offeruntur; vt rectè docet Gabriel lectione 26. in Canonem, & Couarruias in Cap. Alma, 1. parte §. 5. nu. 6. qui citat alios.

Dices; Si sacrificium oblatum à ministro peccatore habet vim impetrandi: ergo non impetrat ex opere operantis: ergo ex opere operato: & consequenter hic modus non distinguitur ab altero, qui est ex opere operato.

O o o iij loquuntur

37
Confert
denique
suum effe-
ctum ex
opere ope-
rato.

Ex Scrip.

Ex Trid.

Ex Ratio-
ne.

Quis effe-
ctus cen-
seatur ha-
beri ex
opere ope-
rato.

38
Quos fru-
ctus hoc
Sacrificiū
conferat
per modum
impetra-
tionis, §

Hic En-
datur etiam
datur, esto
Minister
non sit in
statu gra-
tis.

Vis Ora-
tionum Ec-
clesiae.

Iuuat san-
ctitas Mi-
nistri ad
hunc effe-
ctum impe-
trandam.

39
Missam boni
sacerdotis.

Obiectio
contra
Missam
malī sacer-
dotis.

Quorundam
solutio.

Ob hoc argumentum quidam Doctores, dum loquuntur de hac impetratione, dicunt fructum dari ex opere operato. Ita Gabriel supra, & quidam alij.

Differentia
inter modum
quo Sacrifi-
cium con-
fertur fru-
ctum per
modum
Impetra-
tionis, &
eum quo
ex Opere
operato.

Sed, si proprie loquamur, est magna distinctio inter hosce duos modos. Primò, Quia impetratio extendit se ad omne genus beneficiorum, & ad omne genus hominum. Certum tamen est, hoc sacrificium ex opere operato non conferre omne genus beneficiorum: non enim salutem temporalem, pacem, serenitatem, pluias, fructuum abundantiam, & similia; neque Ethnicis, & non baptizatis ex opere operato fructum confert. Secundò, Quia effectus impetrationis sacrificij, non est per se infallibilis; eo quòd non nitatur certa promissione, ac proinde nec lege iustitiae, sed solum liberalitate, & misericordia Dei. Nec refert; quòd res oblata sit dignissima: dignitas enim, etsi reddat illam idoneam ad mouendum Deum; non tamen infallibiliter mouet, nisi accedat promissio. Effectus autem, qui est ex opere operato, est omnino infallibilis; quia nititur non dignitate naturali operis, aut sola misericordia, sed sola promissione diuina operi annexa. Tertio, Effectus impetrationis debet intendi, & peti ab eo, qui impetrat; vt patet in orationibus: effectus autem qui est ex opere operato, non debet intendi per voluntatem; vt patet in Sacramentis: hoc ipso enim quo confertur Sacramentum homini disposito, etiam confertur effectus, velit nolit minister.

Ob has rationes alij dicant effectum impetrationis dari ex opere operantis, non proximi, sed remoti: vt in proposito, ob deuotionem, & sanctitatem Ecclesiae. Ita Couarruias.

Nò placet.

Sed hoc etiam non proprie dicitur: Quia, etsi neque minister, neque Ecclesia concurrat aliquo actu deuotionis ad hoc sacrificium, tamen habet vim impetrandi. Deinde, non tantum habet vim impetrandi, quatenus offertur in persona Ecclesiae, sed etiam quatenus offertur in persona Christi, quamuis non requiratur vt Christus aliquo actu voluntatis concurrat. Itaque proprie loquendo, modus iste impetrationis neque est ex opere operantis, neque ex opere operato; sed praecise nititur dignitate hostiae, & principalis offerentis, qui est Christus; & secundario, sanctitate Ecclesiae.

Solutio ex
mente Au-
stori.

Dico Secundò, Hoc sacrificium ex opere operato, confert remissionem poenae temporalis, & auxilium gratiae praeuenientis.

40
Qui sine
effectus ex
opere ope-
rato.

Prior pars est communis Doctorum. Probatur; Quia, si habet aliquam vim ex opere operato (quod supra ostensum est) maxime, habet ad remissionem poenae temporalis: sicut enim sacrificium offerri potest pro absentibus, nihilque de eo cogitantibus; ita remissio poenae temporalis fieri potest, & per se apta est fieri, sine vlla intrinseca mutatione animae, aut motu pio, per solam extrinsecam condonationem. Quare commodissime meritum Christi per sacrificium ad hunc effectum potest applicari. Secundò, Quia ad remissionem poenae temporalis nullum erat proprie remedium institutum: ergo conuenientissime id tributum est sacrificio. Quod insinuat Concilium Trident. sess. 22. cap. 1. vt supra dictum est.

1. Remissio
poenae tem-
poralis.

2. Auxiliu
praeueniens

Altera pars de auxilio praeueniente, non est ita certa; est tamen satis probabilis. Probatur Primò, Quia sicuti sacrificia veteris legis valebant ad

emundationem carnis ex opere operato; ita sacrificium nouae legis debuit valere suo modo ad emundationem conscientiae ab operibus mortuis; quod fit conferendo auxilium praeueniens. Probatur Secundò, Quia id insinuat Concilium Trident. sess. 22. cap. 2. Huius sacrificij oblatione placatus Dominus, gratiam & donum poenitentiae concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit. Idque probat, quia vna eademque est hostia; & idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit. Vbi insinuat ideo habere hanc vim, quia est actio Christi, ac proinde ex opere operato. Probatur Tertio, Ex forma consecrationis calicis, vbi promittitur remissio peccatorum per hoc sacrificium; quod non est intelligendum de immediata remissione, sed mediante dono contritionis.

Dico Tertio, Hoc sacrificium neque per modum impetrationis, neque ex opere operato confert immediatè primam gratiam iustificationis, aut gratiae augmentum in iustis, sed solum mediatè, quatenus confert ad haec auxilium praeueniens. Est certa haec propositio. Prior pars est contra quosdam, qui dixerunt, si hoc sacrificium offeratur pro homine attrito, eum iustificari, perinde ac si susciperet Sacramentum: inter quos Catarinus.

Probatur quòd non ex opere operato. Primò, Quia neque id habet ex dignitate suae naturae, cum ne sacrificium quidem crucis id habeat (non enim sacrificium crucis immediatè, sine applicatione Sacramenti vnquam iustificat attritum); neque ex aliqua peculiari Christi promissione, cum nusquam huius promissionis deprehendantur vestigia; etsi enim ex Scriptura & Patribus confirmetur hoc sacrificium valere ad remissionem peccatorum, & iustificationem; non tamen id ita intelligendum, quasi immediatè ad hoc valeat; sed quod mediante legitima dispositione, scilicet contritione, ad quam confert auxilium: quod insinuat Concilium Trident. sess. 22. cap. 2. in verbis citatis. Vbi satis indicat, nò dimitti peccata mortifera per hoc sacrificium, nisi quatenus confert, vel impetrat donum poenitentiae, id est, auxilium praeueniens, quo concipimus contritionem.

Secundò, Concilium Trident. sess. 7. in prooimio dicit, Per Sacramenta omnis vera iustitia vel incipit, vel capta augetur, vel amissa reparatur. Vbi Concilium non agnoscit aliud remedium à Christo institutum, quo detur immediatè prima iustificatio, vel reparetur amissa, quam remedium sacramentorum. Falsum igitur est illam etiam reparari immediatè per hoc sacrificium.

Tertio, Si hoc sacrificium sic immediatè iustificat attritum, quid opus est Sacramento Poenitentiae? Non enim opus est ad eundem effectum duobus remedijs per se sufficientibus. Neque Christus duo remedia ad vnum effectum directè instituit, sed singula ad vnum tantum. Vnde cum instituerit Sacramentum Poenitentiae, tanquam necessarium ad remissionem peccati mortiferi post baptismum commissi, non est credibile quòd etiam hoc sacrificium voluerit habere hanc vim immediatè remittendi peccata.

Quarto, Quia aliqui Sacerdos attritus offerens pro seipso statim iustificaretur, quamuis sciret solum se esse attritum. Nam si hoc sacrificium est institutum ad remissionem culpe mortiferae, non est necesse vt putet eam condonatum, sed poterit illud offerre, vt condonetur. Similiter si offerat

41
Sacrificiu
non con-
ferre imme-
diatè pri-
mam vel
secundam
gratiam.

ferat pro alio, qui solum habet attritionem, ille iustificabitur etiam si dormiat: quæ sanè sunt valde absurda.

Quintò, Sacrificium merè extrinsecè applicatur ei, pro quo offertur; nec ullam requirit illius cooperationem: ergo non potest conuenienter supplere defectum dispositionis intrinsecè, scilicet contritionis; ac proinde non potest iustificare attritum. Secus est de Sacramentis, quæ realiter applicantur, & aliquam recipientis cooperationem requirunt. Unde, cum in se contineant pretium Sanguinis Christi, possunt supplere defectum dispositionis, quæ aliàs esset necessaria; & ideo possunt immediatè gratiam conferre.

Iisdem rationibus facillè probari potest hoc sacrificium neque per modum impetrationis hanc vim habere immediatè iustificandi. Quod etiam inde confirmatur, quia non operatur per modum impetrationis, nisi vt oratio quædam: sed imprudens esset oratio, quæ peteret hominem sic iustificare; cum iste modus sit omnino extra ordinariùs, & alienus à conditione iustificationis, & nimium fouens negligentiam humanam; cum suppetat alius modus conuenientissimus, videlicet vt inspiret ei contritionis vel saltem attritionis spiritum, & vltim Sacramenti Penitentia.

Iisdem rationibus facillè etiam probari potest Altera Pars, nempe non conferre immediatè augmentum gratiæ. Quod confirmatur: Primò, Quia Eucharistia, vt Sacramentum, est instituta ad hoc incrementum: ergo non erat opus, vt ad idem valeret, quatenus sacrificium; sed ad aliud: vt ad remissionem peccatorum, & similia. Secundò, Quia aliquoquin paruulo baptizato hoc Sacrificiũ conferret augmentum gratiæ: quod est præter mentem Ecclesiæ, quæ nunquam in hunc finem offert. Antecedens patet; quia cum sacrificium non requirat actualem dispositionem in eo, pro quo offertur, vt illi effectum suum conferat, sed sufficiat status gratiæ; nulla est ratio, cur etiam paruulis iam per baptismum iustificatis hoc augmentum non conferatur, si conferatur adultis.

Dico Quartò, Probabilis etiam est, hoc sacrificium non habere vim remittendæ culpæ venialis immediatè absque vlla hominis dispositione, sicut potest remittere reatum, seu debitum pœnæ huius peccati. Ita Dominicus Soto d. 11. q. 2. art. 5.

Probatur prior Pars: Primò, Quia peccatum veniale committitur nostra libertate: ergo conueniens ratio prouidentia diuinæ postulat, vt nõ mera extrinsecæ condonatione, sed interueniente aliquo actu libero remittatur. Secundò, Quia culpa venialis maculam quandam infert animæ, qua eius nitor non nihil obscuratur: ergo sine aliqua intrinsecæ animi mutatione, quæ huic maculæ aliquo modo repugnat, non tollitur.

Altera Pars patet ex dictis supra num. 39. Vbi aduerte; non solum ex opere operato, sed etiam per modum impetrationis, per hoc sacrificium pœnæ reatum tolli. Cum enim hæc condonatio non postulet vllam mutationem animæ, sed per solam extrinsecam condonationem possit fieri, restet etiam possumus à Deo petere, vt immediatè condonet: vt patet, quando oramus pro fidelibus defunctis: Si Dicat; tunc non peti, vt Deus immediatè condonet pœnã; sed applicari ipsis hanc orationem, quatenus est opus satisfactorium, &

sic interuenite solutionem; quia Deus non condonat pœnam, nisi interuentu alicuius satisfactionis. Respondeo, id non rectè dici: nam Sancti in cælo orant pro defunctis, vt constat ex Collecta Ecclesiæ, *Deus venia largitor* &c. Et tamen oratio illorum non est satisfactoria, sed solum impetratoria: ergo non applicatur illis tunc satisfactio illius orationis, & quasi solutio quædam, sed petitur immediata condonatio. Confirmatur: quia neque est illa mens orantis; neque conuenienter potest fieri applicatio satisfactionis, quæ est in oratione per ipsammet orationem: nam opus applicandum supponi debet actui applicationis, & ab ea distingui. Vt interim omittam valde exiguam esse satisfactionem in breui oratiuncula. Fateor quidem, Deum non condonare pœnam, nisi alicuius satisfactionis, seu solutionis interuentu; hoc enim summa illa iustitia postulat: sufficit tamen satisfactio Christi in proposito, quæ immediatè potest applicari ad hunc effectum per orationem, ac proinde per sacrificium.

Pro hoc & sequentibus Dubijs, Vide lib. 12. de Perfectionibus Diuinis c. 14. ubi tractatur ad quid datum sit nobis hoc sacrificium, & quantam vim habeat.

DVBIVM IX.

Quibus conferri Sacrificium suos fructus?

Notandum est, eos, quibus prodest hoc sacrificium, esse vel offerentes, vel illos pro quibus offertur. Offerentes sunt; Primò, Sacerdos. Secundò, Qui aliquo actu cooperantur, vt ministri, assistentes, & conferentes eadem synagoga. Tertio, Qui nullo modo cooperantur actu, sed solum remotè dicuntur offerre, quatenus sunt membra Ecclesiæ. Nunc

Respondeo & Dico Primò, Ipsi Sacerdoti offerenti fructum conferri ex opere operato, & per modum impetrationis; idque sub duplici ratione: Primò, quatenus est minister publicus offerens in persona Christi; & hunc fructum conferri illi nõ pro se determinatè, sed pro ijs quibus ipse vult applicare sacrificium. Colligitur hoc ex D. Tho. supra q. 79. art. 5. & 7. estque ferè communis sententia. Ratio est, quia effectus, qui huic sacrificio respondet, maximè sequitur ex eo, quatenus est actio ministri publici offerentis in persona Christi. Hic tamen fructus non ita datur Sacerdoti, vt ipsius maneat; sed vt sit in eius potestate applicare eum sibi, vel alteri: non enim est propter Sacerdotem, sed propter eum, pro quo offertur sacrificium. Offeritur autem pro eo, pro quo Sacerdos voluerit. Itaque quod hic fructus huic, vel illi conferatur, pendet ex intentione, & applicatione Sacerdotis. Confirmatur; nam sacrificium per se non determinat personam, cui fructus est conferendus. (Fit enim immediatè Deo, nec postulat vt pro aliquo offeratur, seu vt alicui applicetur. Secus est de Sacramento quod ex natura sua postulat alicui certæ personæ applicari, cum consistat in receptione, ordineturque ad hominis sanctificationem.) Quare hæc determinatio reliquitur ipsi ministro.

Secundò, Quatenus minister est etiam persona quædam priuata suam habens deuotionem, qua ad hoc sacrificium concurrat: non enim est peioris conditionis, quam alij priuatim offerentes. Et hic fructus recipitur in ipso Sacerdote: nam datur ipsi pro se, tanquam personæ priuata: vnde etiam

Defunctis pœna immediatè remittitur.

Qui censentur offerre hoc sacrificiũ.

Quis fructus datur Sacerdoti vt est persona publica.

Potest huic fructum alteri applicare.

Quis fructus ei datur, vt est persona priuata.

Cur minus hoc sacrificium immediatè iustificet, quædam sacramenta quædam.

Non conferre immediatè augmentum gratiæ.

42 Nec immediatè remittit culpam venialem, sed reatum pœnæ.

Restat pœnæ ex opere operato, & per modum impetrationis tollitur hoc sacrificio.